CANCER- OCH ALLERGIFONDEN

Hjälper idag - Forskar för framtiden

CANCER- OCH ALLERGIFONDEN

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2018

Insamlingsstiftelsen Cancer- och Allergifonden är en ideell organisation som arbetar utan vinstintressen. Vi är övertygade om att ökningen av cancer- och allergisjukdomar främst hänger samman med miljö och livsstil och vi ser därför ett fortsatt stort behov att utforska miljöpåverkan. Därför finansierar vi miljörelaterad cancer- och allergiforskning samtidigt som vi ger stöd till sjukdomsdrabbade.

Vår vision är att skapa en friskare värld där cancer- och allergisjukdomar inte längre är samtidens besvär och gåtor.

Resumé 2018

Fortsatta kampanjer & nya projekt

Under det gångna året har stiftelsen arbetat med en rad utåtriktade kampanjer både digitalt och i tryck. Sedan tidigare arbetar vi med årsgåvor, säsongs-, högtids-och minnesgåvor, vilket vi fortsatt med under 2018. Facebook insamlingarna till förmån för Cancer- och Allergifonden har fortsatt under 2018 och visar ett bra och växande resultat.

Miljömedicinska priset

I maj delades det miljömedicinska priset ut till forskarna Ingrid Hedenfalk och Hans Grönlund. Vi är otroligt tacksamma över våra givare som möjliggör för oss att uppmärksamma och stödja livsviktig cancer- och allergiforskning.

Digitala kanaler

De digitala kanaler vi arbetar med är framförallt vår hemsida, Facebook, LinkedIn, Instagram och Youtube. Vi har ett digitalt nyhetsbrev som skickas ut kvartalsvis samt vid särskilda tillfällen. Ett ytterligare antal filmer, där forskare berättar om sina projekt, har lagts upp på Youtube. Förhoppningen är att vår närvaro i sociala medier, ska bidra till att sprida kunskap om stiftelsens arbete vidare till potentiella givare, både privata och företag.

Nyhetsbrev & Intervjuer

Vårt tryckta nyhetsbrev Cancer- och Allergifonden informerar har skickats i två utgåvor till månads-, företags- och privata givare. Under året har vi också arbetat med att intervjua sjukdomsdrabbade som fått hjälp av stiftelsen. Genom att berätta deras historia kan vi kommunicera de sjukdomsdrabbades situation och stärka förståelsen för varför det är angeläget att stödja oss.

Ordförande har ordet

2018 var ett omtumlande år för Cancer- och Allergifonden. En av våra grundare och vår stora förgrundsgestalt Lennart Sparell gick bort i början på året. Lennart personifierade det som stiftelsen nu i 25 år (vi firar 25-årsjubileum 2019!) stått för; att med nyfiket mod och genuint intresse stödja den miljörelaterade cancer- och allergiforskningen och att stödja de människor som behöver det mest; de sjukdomsdrabbade barn, familjer och pensionärer som inte får sin ekonomi att gå ihop.

Lennart Sparell, 1936-2018

För att hedra Lennarts minne har styrelsen beslutat att instifta ett nytt medicinskt pris, Lennart Sparell-priset, som årligen kommer att delas ut i samband med utdelningen av vårt stora Miljömedicinska pris. Det kommer effektivt att påminna oss om Lennarts gärning och mening med stiftelsen.

Stiftelsens särart med betoning på den patientnära och miljörelaterade kopplingen till cancer- och allergisjukdomarna känns mer aktuell än någonsin. Debatten om mängden gifter i luft, mark och hav och den allt kraftigare klimatdiskussionen hänger tätt samman med vårt forskningsfokus på närmiljöns och livsstilens betydelse för utvecklingen av dessa sjukdomar. Vi ser också, tyvärr, ett fortsatt stort behov av att stödja enskilda som drabbats av sjukdom. Trots att Sverige är ett rikt välfärdssamhälle har vi svårt att ta hand om de som är allra mest utsatta, våra sjuka med svag ekonomi - där gör stiftelsen stor skillnad i många människors vardag.

Insamlingsmässigt var 2018 inte ett av våra bästa år. Vi har haft en viss personalomsättning där vår duktiga kommunikatör valde att gå vidare i karriären och där vår verksamhetschef sedan ett antal år tillbaka, Anneli Uhlin, valde att göra detsamma. Vi önskar dem all lycka till i framtiden och rustar nu vår organisation för 2019, bland annat genom rekryteringen av vår nya Verksamhetschef Katarina Krzyzinska som bidrar med mångårig erfarenhet från ideell sektor och insamlingsverksamheter.

Vi vill passa på att tacka vår fantastiska personal för ert engagemang och inte minst våra trogna givare, både privatpersoner och företag, för att vi fått fortsatt förtroende att förvalta era bidrag.

Mikael Björnstedt

Avg Styrelseordförande

Dan Haneklint

Styrelseordförande från 1/1-2019

Stiftelsens ändamål

Cancer- och Allergifondens ändamål är att utöva hjälpverksamhet bland behövande som drabbats av cancer- och allergisjukdomar och att främja vetenskaplig forskning rörande cancer- och allergisjukdomar.

Miljörelaterad cancer- och allergiforskning

Cancer- och allergi är idag några av våra största folksjukdomar. Prognoser visar dessutom att allt fler kommer att drabbas. För de som drabbas av cancer är det 5 till 10 procent av fallen där man kan påvisa att ärftlighet haft en avgörande roll för insjuknandet. Ärftlighet är därmed inte den största anledningen till att allt fler drabbas av cancer. Vår livsstil har avgörande betydelse för hur stor risken är att drabbas – rökning och för mycket solande är också riskfaktorer. Även våra kostvanor spelar roll. Omkring oss finns det hälsofarliga ämnen som våra kroppar tar in bland annat genom det vi äter, via skönhets- och hudvårdsprodukter och från t ex plaster i leksaker. Cancer- och Allergifonden vill bidra till att utforska miljöpåverkan och orsakerna till att vi drabbas av cancer- och allergisjukdomar. Därför är ett av våra ändamål att stödja och finansiera miljörelaterad cancer- och allergiforskning.

Varje år delar stiftelsen dessutom ut Miljömedicinska priset och från och med 2019 också Lennart Sparell priset till framstående forskare inom området.

Stöd till sjukdomsdrabbade

Att drabbas av cancer medför en rad omkostnader – läkarbesök, mediciner och sjukhusvistelser, sjuktransporter-listan kan göras lång. För en person med begränsad ekonomi blir det svårt att få pengarna att räcka till. Samtidigt är det också vanligt att den sjukdomsdrabbade känner sig socialt isolerad då kontakten med vänner och bekanta kan upplevas svår och tung att hantera. Följaktligen kan en period av sjukdomen påverka situationen för en hel familj. Varje månad hjälper stiftelsen unga, vuxna och äldre drabbade personer med bland annat högkostnadsskydd, frikort och alternativ medicin. För den som är drabbad av allergi ger vi stöd till förebyggande hjälpmedel och behandlingsmetoder för att underlätta vardagen. Att leva med svår allergi medför ofta en oro och ibland också en känsla av att inte kunna vara delaktig i samhället fullt ut.

Tryggt givande

Länsstyrelsen är stiftelsens tillsynsmyndighet och kontrollerar tillsammans med auktoriserad revisor fondens verksamhet enligt stiftelselagen.

Cancer- och Allergifonden innehar 90-konto och kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll, en garanti för att våra insamlade medel används så effektivt som möjligt.

Stiftelsen ingår också som medlem i Frivilligorganisationernas Insamlingsråd (FRII) och Stiftelser i Samverkan (SiS).

Stiftelsens styrelse

Mikael Björnstedt

Styrelseordförande till och med 2018-12-31. Professor och överläkare för patologiavdelningen vid Karolinska Institutet i Stockholm. Många års erfarenhet inom främst cancerområdet som både forskare och läkare. Från och med 2019-01-01 fortsatt styrelseledamot och vetenskaplig sekreterare.

Dan Haneklint

Styrelseordförande från och med 2019-01-01. Entreprenör och konsult med bred kompetens och mångårig erfarenhet inom marknadsföring, kommunikation och insamling.

Anneli Uhlin

Verksamhetschef för Stiftelsen mellan åren 2015-2018. Yrkesbakgrund inom ekonomi och insamling. Tidigare även aktiv inom livsstil, miljö och hälsa. Fån och med 2019-01-01 fortsatt styrelseledamot.

Jörgen Borgsved

Verksamhetschef för Stiftelsen mellan åren 2008-2014 med fortsatt operativt engagemang på deltid. Tidigare verksam inom olika branscher med huvudinriktning projektledning, management och företagsekonomi.

Vi tackar Mikael och Anneli för mycket förtjänstfullt arbete som ordförande respektive verksamhetschef för Stiftelsen och önskar samtidigt Dan Haneklint all lycka som ordförande för Stiftelsen.

Siffror i korthet

Kostnadsfördelning

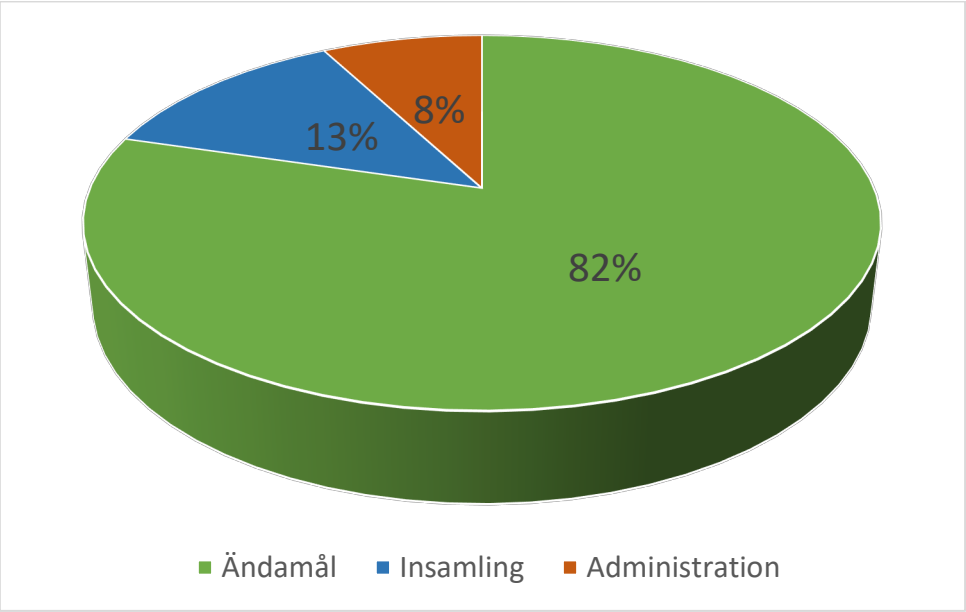

Fördelning givare

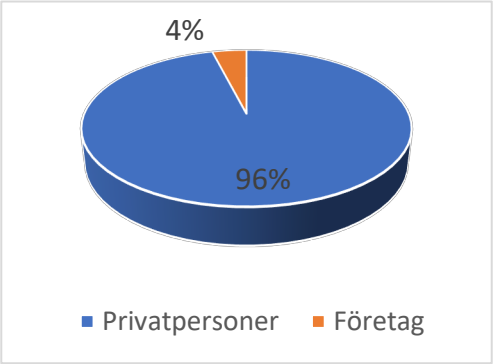

Utbetalda fondmedel

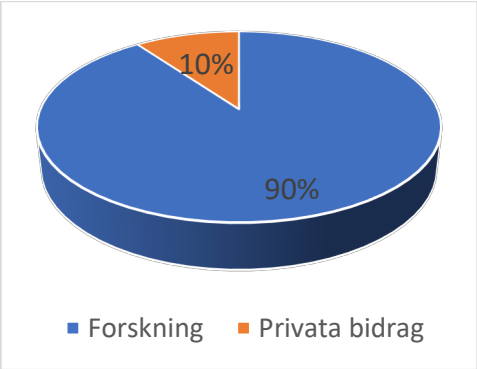

Totalt 19 forskningsprojekt och 138 privatpersoner har erhållit fondmedel 2018.

Effekten av att få stöd

Vi hjälper sjukdomsdrabbade med omkostnader som uppstår under sjukdomsperioden och efteråt. Vanligast är ersättning för frikort för läkarvård och högkostnadsskydd för medicin. Men också ersättning för omkostnader som uppstår efter behandling, som terapi, medicinsk yoga och rekreation.

Värdeskapande effekter

Att hjälpa dessa människor under sjukdomstiden skapar en rad värdeskapande effekter. Dels *fysiska effekter* så som att en sjukdomsdrabbad person kan genomgå terapi och på sikt förbättra sin mentala hälsa eller få möjlighet att köpa näringsdrycker som främjar hälsan. Dels *sociala effekter* av att sociala relationer förbättras och delaktigheten i samhället ökar. Dels *ekonomiska effekter* för den sjukdomsdrabbade som genom bidrag får en chans att ha råd med det allra nödvändigaste. I linje med vårt ändamål, att stödja sjukdomsdrabbade genom deras sjukdomstid, kan vårt bidrag till en sjukdomsdrabbad person under en tid möjliggöra för hon/han att främja sin och familjens välmående.

Kort- och långsiktiga effekter

Effekten av bidragen är både kort och långsiktiga. Att få möjlighet att hyra en stuga med familjen ger glädje för stunden men det är också ett roligt och fint minne att se tillbaka på. Att få bidrag till en peruk kan bidra till bättre välmående för stunden och förbättrad självkänsla på sikt. Ett bidrag till frikort och högkostnadsskydd påverkar inte ekonomin för den enskilde långsiktigt, men det minskar oron över ekonomin och möjliggör fortsatt behandling och rehabilitering en tid framåt.

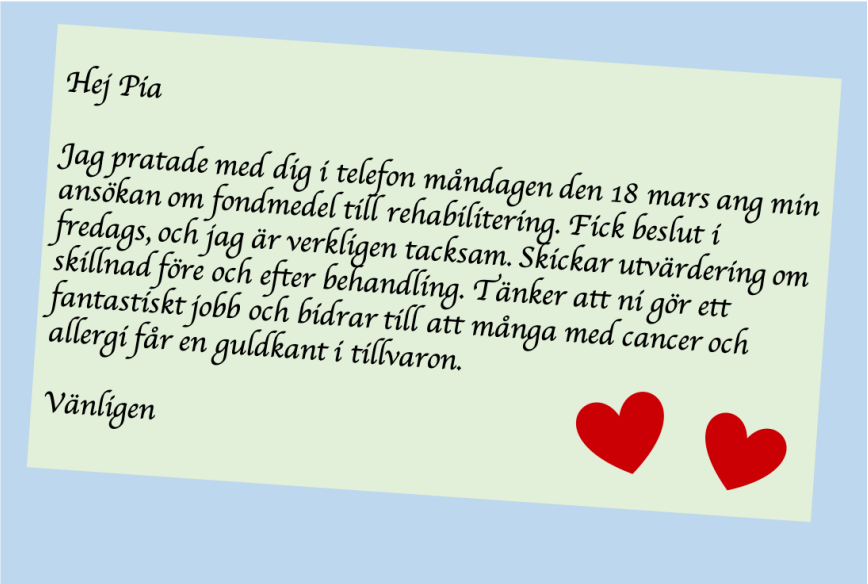

”Tyvärr måste man vara stark för att klara av att vara sjuk”

Laura har varit frisk i hela sitt liv och alltid klarat sig på egen hand. Men för ett år sedan ändrades allt, då drabbades hon av blödningar och andra mer diffusa symtom som fick henne att besöka läkare. Man kunde snabbt konstatera att Laura drabbats av livmodercancer, ett besked som vände upp och ner på tillvaron.

Livmodercancer är en av de vanligaste cancerformerna, omkring 1400 kvinnor drabbas varje år. Symtomen kommer ofta tidigt i sjukdomsförloppet, vilket gör att prognosen att bli frisk är förhållandevis god.

”Allt kretsade kring min cancer och det var tufft att få ekonomin att gå ihop”

När cancern konstaterats hos Laura följde en period av ansträngande och påfrestande behandlingar. Operation, cellgifter och strålbehandlingar gjorde Laura trött och orkeslös. För att orka med vardagen och för att undvika jobbiga frågor om sin sjukdom, isolerade hon sig mer och mer. Samtidigt hade hon en fruktansvärd värk.

- Cellgifterna gjorde att jag fick skelettvärk. Inte ens morfin hjälpte mot den smärtan. När jag väl hade återhämtat mig efter en behandling var det dags för nästa omgång igen. Det var hemskt, säger Laura.

Under hela sitt liv har Laura varit frisk och när hon nu drabbades upplevde hon det som ett stort nederlag. Hon hade aldrig kunnat tänka sig att det skulle vara så tufft att drabbas av sjukdom.

- Jag har insett att man tyvärr måste vara stark för att klara av att vara sjuk, säger Laura.

Behandlingarna var intensiva och präglade hela tillvaron. Vardagen bestod av sjukresor till och från olika sjukhus, läkartider och att komma ihåg att ta mediciner. Detta medförde också stora kostnader som var påfrestande för Lauras redan låga pension. Innan sjukdomen arbetade Laura extra två dagar i månaden för att dryga ut pensionen och få möjlighet till lite guldkant i vardagen. Med sjukdomen försvann den möjligheten.

- Allt kretsade kring min cancer och det var tufft att få ekonomin att gå ihop, berättar Laura.

Idag är Laura inne i en återhämtningsperiod. I januari ska hon träffa läkare igen för kontroll.

- Just nu känns det som jag börjar få livet tillbaka. Håret har börjat växa och jag har mer energi. Vilket besked jag får nästa gång hos läkaren är inget jag kan påverka. Nu vill jag återhämta mig och må bättre, säger Laura.

Cancer- och Allergifonden vill tacka Laura för att hon var med och berättade sin historia. Vi vill också tacka alla våra givare som hjälper oss att hjälpa. Tack för ert fina stöd!

Miljömedicinska priset

Insamlingsstiftelsen Cancer- och Allergifondens miljömedicinska pris har delats ut sedan 1995 och är ett av de största priserna inom forskningsområdet i Sverige. Priset delas ut varje år till en eller två framstående forskare inom miljörelaterad cancer- och allergiforskning.

Genom priset lyfter vi fram forskare och hyllar deras insatser. Samtidigt stödjer vi forskning som söker nya effektiva behandlingar mot cancer, samt forskning som försöker förstå hur allergier uppstår och hur de på bästa sätt kan behandlas.

2018 års pristagare

Docent Ingrid Hedenfalk

Prismotivering: Ingrid Hedenfalk tilldelas 2018 års Miljömedicinska pris för sina insatser inom diagnostik- och terapiforskning framförallt inom området gynekologiska tumörer. Forskningen är klart patientnära och genom att särskilt studera nya terapiformer som används för andra ändamål lyfter Hedenfalk fram nya strategier för tumörformer som idag har en mycket dålig prognos.

Docent Hans Grönlund

Prismotivering: Hans Grönlund tilldelas 2018 års Miljömedicinska pris för sina banbrytande insatser inom området pälsdjursallergi. Forskningen är uttalat patientnära och har redan lett fram till produkter som kommer allergiker till del. Bland dessa produkter märks schampo som kan användas på pälsdjur i syfte att minska allergiexponeringen. Studierna som utgår från rent basvetenskapliga fynd har därmed översatts till klinisk tillämpning på ett föredömligt sätt till nytta för stora grupper av människor.

Hans Grönlund och Ingrid Hedenfalk

Utdelade forskningsanslag 2018

Cancer

Professor Anders Österborg

Professor Tina Dalianis

Professor Jan- Inge Henter

MD PhD Anders Näsman

Professor Håkan Mellstedt

Professor Mikael Björnstedt

Docent Ingrid Hedenfalk

Professor Petter Höglund

Dr Med Marlene Malmström

Professor Christine Wennerås

Ass Prof Sougat Misra

Allergi

Professor Eva Millqvist

Professor Marianne van Hage

Professor Eva Sverremark – Ekström

Professor Maria Jenmalm

Professor Annika Scheynius

Docent Hans Grönlund

Professor Jonas Erjefält

Överläkare Johan Alm

”Varje individ är unik, så rehabili-teringen måste också vara det”

Hur ska sjukvården bäst kunna hitta de patienter som behöver mest stöd och rehabilitering och hur ska stödet utformas för att ge bästa möjliga effekt hos individen? Det är frågor som Marlene Malmström och hennes forskargrupp vid Lunds universitet ställer sig i projektet RE-SCREEN med fokus på bröstcancerpatienter.

- I grunden kan man säga att dagens sjukvård använder sig av den bästa och senaste tekniken och medicinen vilket förstås är bra, men när det gäller rehabiliteringen utgår man sällan från individens enskilda behov. Vi tror att det är ett perspektiv som måste bli mycket tydligare i vården, berättar Marlene.

Marlene Malmström är legitimerad sjuksköterska, doktor i medicinsk vetenskap, FOUU-Ledare vid VO gastroenterologi och kirurgi och forskare vid Palliativt Utvecklingscentrum och Institutionen för hälsovetenskaper vid Lunds universitet. 2018 sökte och fick Marlene medel från Cancer- och Allergifonden för projektet RE-SCREEN som efter avklarad FAS-1 nu är inne i nästa steg. Projektet inleddes 2015 med en systematisk genomgång av bröstcancerforskningen med målsättningen att tydligt och konkret kunna ge vägledning till vilken typ av rehabilitering som fungerar.

” Hur kan vården på bästa sätt hitta de individer som behöver specifika vårdinsatser och hur hjälper vi dem?”

- Paradoxalt nog är det problematiskt att det finns så mycket forskning på rehabilitering vid bröstcancer, det är praktiskt omöjligt för de som arbetar med vården och patienterna att kunna hålla sig uppdaterade och ta till sig allt. Därför behövs den här typen av praktisk vägledning som första delen i vårt projekt handlade om.

Projektet fortsatte under slutet av 2018 som en interventionsstudie där man testar och utvärderar effekten av screeningbaserad selektion av patienter med behov av utökat stöd och rehabilitering vid bröstcancerbehandling.

- Man kan säga att vi kollar på hela kedjan av vårdinsatser och vårdorganisationens förutsättningar för att kunna individanpassa behandlingen så mycket som möjligt. Det finns många gånger väldigt hög kompetens inom olika områden med specialister inom kirurgi, onkologi mm, men det är svagare när det gäller helhetsperspektivet av patienten. Hur kan vården på bästa sätt hitta de individer som behöver specifika vårdinsatser och hur hjälper vi dem? Samma vård är helt enkelt inte bra för alla, menar Marlene.

Totalt ska 950 patienter ingå i studien som beräknas ta cirka två och ett halvt år att genomföra. Många patienter har varit positiva till deltagande.

- Intresset är stort och bland de som vill vara med så lottar vi så att vi får jämförbara grupper. För vården av de patienter som ingår i studien använder vi screening-verktyg för att hitta de patienter som har utökade behov av stöd och vårt beslutsstöd för att individanpassa vården. Sedan sker utvärderingen av projektet i olika steg där vi tittar på livsstil, återhämtning, hur snabbt man kan återgå till arbete och en rad andra faktor. Vi har även med

anhörigperspektivet där familjemedlemmar intervjuas om sin upplevelse av behandlingen och vårdkedjan.

Marlene berättar att hon redan under sin utbildning till sjuksköterska insåg att hon ville arbeta med förbättringar inom vårdkedjan och individanpassad vård. Hennes doktorsavhandling tog avstamp i frågan vad som händer om sjukvården utgår från patientens behov snarare än det medicinska under uppföljning efter cancerkirurgi, en avhandling som togs väl emot och vars resultat till stor del kunde appliceras direkt i vården.

- Det finns så mycket att vinna på det här, både ur samhällsperspektiv och för den enskilda individen. Lyckas vi identifiera det individuella vårdbehovet och ge rätt vård kommer samhället spara stora resurser samtidigt som vårdresurserna läggs på rätt ställe. Men för det behövs ett helikopterperspektiv på varje patient där de olika specialisterna inte arbetar isolerat i sina respektive stuprör, säger Marlene.

Flera publikationer är på väg från forskargruppen och Cancer- och Allergifonden ser med stort intresse fram emot resultaten från studien.

Marlene Malmström. Foto: Åsa Hansdotter

Tack!

Avslutningsvis vill vi tacka alla givare som gör vårt arbete möjligt. Tack vare er har 19 viktiga forskningsprojekt erhållit fondmedel i år. Anslag som möjliggör forskarnas fortsatta arbete och bidrar till nya forsknings-genombrott. Samtidigt har vi kunnat hjälpa 138 sjukdomsdrabbade privatpersoner under deras behandling och rehabilitering.

En av tre drabbas av cancer. 40% av alla svenskar lider av någon form av allergi. Trenden tyder dessutom på att antalet drabbade kommer att öka. Vi är övertygade om att sambandet mellan närmiljö, livsstil och hälsa och dessa folksjukdomar måste utforskas ytterligare, vilket kommer att vara till stor nytta både för den enskilda individen och för samhället.

Ett stort varmt tack till alla ni som gör det möjligt för oss att hjälpa idag och forska för framtiden!

CANCER- OCH ALLERGIFONDEN

Hjälper idag - Forskar för framtiden